

Гаврилюк М.В. студент 3 курсу, спеціальності “Водні біоресурси та аквакультура”

Науковий керівник – Глебова Ю.А., кандидат с.-г. н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ОЗЕРА СВІТЯЗЬ, ЙОГО ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Водні ресурси це завжди актуальна проблема, особливо їх якість та склад. Нажаль, у сучасних умовах спостерігається зниження екологічної безпеки, що зумовлене інтенсифікацією впливу кліматичних змін й антропогенних навантажень. Озеро Світязь має велике значення як джерело прісної води, та рекреаційний комплекс Західної України. Тому проблеми озера Світязь та Шацького Національного Парку загалом стають загальнонаціональними.

Озеро Світязь, яке розташоване у північно-західній частині Волинської області, на північ від села Світязь, найглибше та найбільше в Україні. Та воно катастрофічно міліє, за липень 2019 р. рівень води тут впав на 103 сантиметри.

На обміління озера Світязь вплинуло декілька факторів, тож проблему потрібно розглядати комплексно. Головними причинами є: мала кількість атмосферних опадів і спекотні літа; зменшення ґрунтових вод; розробка білоруського Хотиславського кар'єру; зменшення підземних вод, які є основним джерелом поповнення озера Світязь; осушення, яке здійснюється по периметру Шацького поозер'я, де побудовані дві великі меліоративні системи; скид води Світязя в озеро Луки, яке штучно створене людьми; проблема вивчення наносів, які можуть бути на дні озера Світязь і які утруднюють доступ підземних вод в найбільшій глибині; неорганізований відбір підземних вод мешканцями та закладами відпочинку й оздоровлення.

Місцева громада намагалася владнати ситуацію, звернувшись до Волинської ОДА. Із обласного екологічного фонду виділили перших 50 тисяч гривень, проте цього недостатньо. За громадською ініціативою на сайті Президента України була зареєстрована петиція “Найбільше та найглибше озеро України – Світязь, катастрофічно міліє! Вода відступила від берега на кілька десятків метрів!”. У ній автор просив вжити негайних заходів щодо порятунку озера.

Проаналізувавши виступи науковців та доповіді експертів постійної комісії Волинської облради з питань екології, раціонального використання природних ресурсів, можна виділити такі шляхи вирішення проблеми:

1. Виділити кошти на ремонт шлюзів, які наразі не працюють. Гідросистемам вже понад 30 років і вони потребують капітального ремонту: збудувати водопереливну споруду або шлюз-регулятор для усієї системи Шацьких озер.
2. Організувати міжкурядову україно-білоруську комісію з визначення впливу на екосистему озер розробки Хотиславського кар'єру на території Білорусі по видобутку крейди, який потребує відкачування великої кількості води.
3. Використати насосну станцію для підтримки рівня води в озері Світязь, як додатковий інструмент, для того щоб тримати рівень води у нормі.

4. Потрібно чистити канали, що живлять Світязь, адже більшість з них замулені. Рівень води в озері знижується через те, що падає рівень ґрунтових вод. Отже, озеро Світязь потребує екологічної безпеки та прийняття координаційних заходів щодо збереження його водного ресурсу.

Список використаних джерел

1. Чому міліє Світязь? [Електронний ресурс] <https://konkurent.in.ua/publication/44275/chomu-milie-svityaz-nazvali-prichini-video/>
2. На Волині з'ясовували причину обміління Світязя [Електронний ресурс] <https://volynua.com/posts/na-volini-zyasovuvai-prichinu-obmilinnya-svityazy>
3. Порятунок озера Світязь. [Електронний ресурс] <https://petition.president.gov.ua/petition/73826>

УДК 504: 502. 51(282)

Делік П.П., студент 3 курсу спеціальності “Водні біоресурси та аквакультура”

Науковий керівник – Глебова Ю.А., кандидат с.-г. н., доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування України, Київ, Україна

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПІВДЕННОГО БУГУ

Південний Буг є найбільшою річкою, басейн якої повністю розташований у межах України. Площа басейну – 63700 км² (10,6% території України), довжина річки – 806 км, середній похил річки – 40 см/км.

Південний Буг бере початок на Подільській височині поблизу с. Холодець Хмельницької області (висота витоку 321 м). Басейн р. Південний Буг у межах Миколаївської області нараховує 47 річок довжиною більше 10 км, а довжина самої річки в межах області дорівнює 257 км. Річка Південний Буг є однією з найбільш зарегульованих річок України, в його басейні побудовано 197 водосховищ і 6,9 ставів сумарним об'ємом 1,5 км³ води. Будується Ташлицька ГАЕС.

Оцінка якості води за гідрохімічними показниками за період з 2004 по 2009 рік показала, що у всіх пунктах спостереження концентрації забруднюючих речовин, які визначалися, в порівнянні з попередніми роками практично не змінювалися, постійно перевищували ГДК. Аналіз результатів досліджень при оцінці за коефіцієнтом забруднення показав, що стан води в річці коливався від слабкої до помірної забрудненості. У 2007 році значення коефіцієнта забрудненості було максимальним (6,1), що дозволяє оцінити стан води за рівнем забрудненості як “брудна”.

За довжиною річки величина мінералізації води розподілена нерівномірно. Якщо порівняти якість води в динаміці руху від верхнього створу до м. Миколаєва, можна зробити висновок, що простежується постійне та поступове зростання мінералізації у Бузькій воді по мірі руху до півдня – від 394,5 мг/дм³ (Первомайське водосховище) до 544,8 мг/дм³.

Серед розчинених речовин спостерігалось деяке збільшення вмісту сульфатів та хлоридів натрію.

Встановлена загальна закономірність формування якості води Південного Бугу – зростання мінералізації води від верхів'я до гирла (475 мг/дм³ – до 716 мг/дм³). За гідрохімічними показниками спостерігається в р. Південний Буг висока мінералізація (перевищує 1000 мг/дм³) у районі впадіння у Бузький лиман, переважає іонів НСО³ та Са²⁺ у воді у верхній частині річки (гідро-